

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij varkens in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de varkens.

Nr.012

TWEEDE SEMESTER 2023

DGZ heeft oog voor varkens

Wat zijn de actualiteiten voor varkens in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren varkensziekten?

IN HET KORT

AVP (Afrikaanse varkenspest): Vanaf 25 december 2023 is het niet langer verplicht om monsters in te zenden voor onderzoek op AVP vóór elke behandeling van een groep zieke varkens. Sinds de start van de verhoogde waakzaamheid in 2018 werden op ruim 3.700 Vlaamse bedrijven serum- en orgaanmonsters onderzocht op AVP.

Aujeszký: In het najaar werden in Frankrijk 3 uitbraken van Aujeszký gedetecteerd in de departementen Alpes-de-Haute-Provence, Haute-Loire en Vaucluse.

Parvovirus: In vergelijking met het jaar ervoor detecteren we in 2023 via PCR-onderzoek meer Parvovirus bij geaborteerde foetussen.

IN DE KIJKER

Salmonella bij varkens: een stijgende trend?

Salmonella is een bacterie die bij varkens voornamelijk teruggevonden wordt in de darm, als er sprake is van darmontsteking. In een beperkt aantal gevallen wordt de bacterie ook geïsoleerd uit andere organen, zoals de gewrichten of de hersenen. In deze gevallen is er sprake van bloedvergiftiging. In het laatste semester van 2023 kregen we vanuit het veld geregeld de feedback dat er vaker *Salmonella* leek gevonden te worden bij biggen met problematiek van achterblijven en diarree. Bovendien gaven dierenartsen aan dat ze de indruk hadden dat *Salmonella* meer problemen veroorzaakte dan vroeger, en dat de aanwezigheid van de bacterie ook vaker zou leiden tot effectieve (diarree) kliniek.

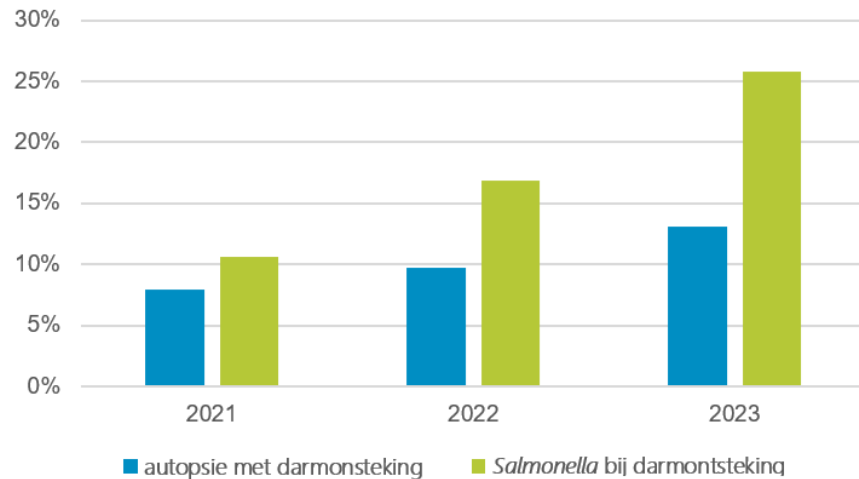
Wanneer we de autopsieresultaten van DGZ erbij nemen, zien we dat het aantal *Salmonella*-isolaties de voorbije 3 jaar constant bleef. Dit beeld kan echter vertekend zijn, want door de stopzetting van de verhoogde waakzaamheid in het kader van Afrikaanse varkenspest, daalde het aantal autopsies de voorbije 2 jaar. Als we de autopsieresultaten procentueel bekijken, zien we dat het aandeel van autopsiedossiers waarbij er darmontsteking werd vastgesteld,

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de laatste 6 maanden van 2023.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

de voorbije 2 jaar steeg van bijna 8% in 2021 naar 13% in 2023. Ook het aandeel *Salmonella*-isolaties bij een darmontsteking steeg: van 10,6% in 2021 naar maar liefst 25,8% in 2023. Ook wanneer er geen darmontsteking was, nam het aandeel van de *Salmonella*-isolaties in die periode toe van bijna 2% naar meer dan 4%. Tot slot zien we ook bij de andere onderzoeken die niet gerelateerd waren aan een autopsie (onderzoek op darm, mest, swab...) een stijging van het aandeel *Salmonella*-isolaties (10,6% in 2021 naar 14,5% in 2023). We kunnen dus de feedback uit het veld bijtreden: onze resultaten tonen de laatste twee jaar een duidelijk stijgende trend in de isolatie van de *Salmonella*-bacterie.

Evolutie van percentage autopsiedossiers waarbij darmontsteking geconstateerd werd en het percentage Salmonella-isolaties bij darmontsteking.

Hoe achterhaal je welk Salmonella serotype er speelt?

Salmonella is een bacterie waarvan er **heel wat serotypes** bestaan. Sommige serotypes komen specifiek voor **bij één diersoort** en zijn dan meestal erg ziekteverwekkend. Bij varkens kennen we zo de **Salmonella Cholerasuis**, die echter nog maar zelden teruggevonden wordt. In tegenstelling tot andere serotypes, veroorzaakt het Cholerasuis-serotype bijna altijd ziekte bij varkens, en vaak ook sterfte als gevolg van bloedvergiftiging. Andere types Salmonella zie je **bij meerdere diersoorten**, zoals bv. **Salmonella typhimurium**. Bij varkens kan dit serotype verschillende symptomen geven, zoals (gele) diarree of zelfs sterfte, maar meestal verloopt een infectie met dit serotype zonder ziekteverschijnselen. Om te weten **welke type Salmonella** teruggevonden wordt, is steeds **verder onderzoek via serotypering** nodig.

IN BEWEGING?

Programma/ Ziekte	Meting	2023 (jan-jun)	2023 (jul-dec)	Trend
PRRS-Monitor biggen	uitgevoerde monitors	113	92	↓
	% bedrijven PRRSV negatieve biggen	28,4%	37,7%	↑
PRRS-Monitor opfokvarkens	uitgevoerde monitors	39	37	-
	% bedrijven PRRSV negatieve dieren	46,2%	30%	↓
Afrikaanse varkenspest	aantal onderzochte bedrijven*	1.595	nvt	nvt
Autopsie	aantal varkens	769	707	↓

- : Situatie stabiel

* : Onderzoek in het kader van verhoogde waakzaamheid stopgezet.

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 22/02/2024.

“**ONDERZOEK IN ONZE AUTOPSIEZAAL BEVESTIGT SIGNAAL UIT HET VELD OVER STIJGENDE TREND IN SALMONELLA BIJ VARKENS. SEROTYPERING IS NODIG OM TE WETEN WELK TYPE ER SPEELT OP HET VARKENSBEDRIJF.**”